

לפיד עם אשתו שולמית וילדיה
הבית הזה הוא מעבדה של מיליס"

הייתי חלק מפילוס הרך החשוב הזה, בניגוד לתדמית השמרנית שלי. ויש לנו בארץ בעיה של הרבנות תוויות, ואם אינך מתנהג בהתאם לתוויות שהרבנות עליך, אתה מפתיע או לא נאמן לעצמך. רק דבר אחר לא מוכנים להבין, שהתוויות לא נכונה.

● **הרי לא הרבינו לך תנויות של שמרן פתם כך. יכול להיות שאינך שמרן בכל הנוגע למעמד האישה וזכויותיה, אך בדברים אחרים אתה שמרן ועוד איך.**

נכון, יש דברים שבהם אני שמרן, אך לא בכל עניין.

● **איך היית מגדיר את עצמך?**
אני ליברל אירופי מהסוג הישן, שיש לו מעט מאוד קשר עם מה שעושה היום המפלגה הליברלית.

● **מהו בעיניך ליברל מהסוג הישן. היכן הוא ניצב במפה הפוליטית?**

איש העומד ימינה מהמרכז, אבל לוחם בקנאות לזכויות האזרח. לשוויון, לחופש הביטוי, ועמידתו ימינה מהמרכז נובעת מכך שהוא חושב שהסוציאליזם פוגע בזכויות האזרח.

במדינת ישראל הצליח השמאל, בעזרתו הפעילה של הימין, לרדוף לכך שלמין יש תדמית של נגד שוויון ונגד חופש הביטוי. העלבון הגדול ביותר שנעשה לימין המקורי, הלא-קיצוני המערבי, בארץ, הוא בכך שכשאתה אומר שאתה איש ימין, אתה צריך להוסיף מייד, אבל אני בעד חופש הביטוי. בעוד שבעולם המושגים שלי, העובדה שאני ליברל מרבת בעד עצמתי, והעובדה שאני גם מישפטן, משפיעה על כל השקפת עולמי.

● **איך משפיעה העובדה שאתה מישפטן על השקפת עולמך?**

כמישפטן, אני חרד מאד, לשמירת כל הזכויות החוקיות. כליברל, אני חושב שלאדם עומדות כל הזכויות בעולם. שאינו אסורות על פי החוק.

השמאל טוען תמיד שדמוקרטיה זה שילטון הרוב, עד לרגע שבו זכה הימין ברוב, ואז השמאל התחיל לטעון שזה שילטון הרוב. הימין טוען תמיד שדמוקרטיה זה עניין של סובלנות וזכותו של המיעוט להביע את דעתו.

● **השמאל טוען תמיד את שני הדברים: שדמוקרטיה היא שילטון הרוב ושמידה על זכותו של המיעוט להביע את דעתו.**

אני לא מסכים איתך. אני חושב שהשמאל

לא נדברתי עם העורך הראשי ואין לי שום בעיות.

● **אתה יודע שיש רינונים בעניין הזה?**

אני חי שנים ואמשיך לחיות שנים עם רינונים, אני אתחיל להיות מודאג ברגע שיפסיקו לרנן.

● **ובכל זאת, מה מקור הרינונים?**
זה טיבעי שיש רינונים. בכל מוסד יש הירארכיה ויש שאיפות ואנשים עושים חשבוניות וצריך להתייחס בהנהגה בוגרת ולא ילדותית לעניין הזה. נעדרתי חמש שנים. זה די הרבה זמן.

החברים במערכת עברו ונאבקו והשתדלו, ועכשיו אני מופיע בשער, אז אפשר להבין אם יש משהו, שלא אוהב את זה שאני מופיע פיתאום.

● **מה גם שבמשך חמש השנים קרה משהו ל"מעריב", כמו למשל שהוא הפסיק להיות העיתון הנפוץ ביותר במדינה.**

התשובה שלי לזה היא שדיילי מייל יותר

"אני לא שינית את עמדותי ודעותי מהיום שנכנסתי לרשות השידור ועד שהוצאתי ממנה. מה שהשתנה זה מה שהשילטון חשב עלי"

נפוץ מניו-יורק טיימס. אבל אף אחד לא יטען שדיילי מייל הוא עיתון חשוב.

● **אבל אף אחד לא משווה את "מעריב" לניו-יורק טיימס.**

מערבי עיתון רציני לא פחות מהארץ. והמגמה שלו מנסה ומצליחה במידה רבה לשמור על אמנות ורצינות של מה שמכונה עיתון-בוקר עם סיגנון ודרך הגשה של עיתון-ערב. אם יש למערבי מאבק קשה לקיים את הסטנדרט הזה, אין זה משקף ירידה ברמה של מעריב, אלא ירידה ברמה של היינו הציבוריים.

● **"מעריב" עיתון שמרני וכך גם עיתון הנשים שלו. את".**

הסיפור הראשי באת. האחרון נקרא זקור לטוב והיה מוקדש לאברהם הגברי, אורכו ורוחבו. אם את קוראת לזה שמרני. אני תוהה מה אצלך נחשב עיתון נשים מתקדם.

● **כאשר ערכת את "את" הוא נחשב עיתון נשים מתקדם, אפילו עם נטייה לפמיניזם.**

בזמנו, נטלנו חלק במהפכה שכניתיים אין לה מקום. כל מיני רעיונות שהועלו אז בצורה מאוד נועזת, הם היום חלק מאורח-החיים. אם ניסינו להסביר שאשה לא נופלת מהגבר מבחינה אינטלקטואלית ויש לה אותן זכויות במיטה והיא זכאית לשכר שווה, היום איש אינו מתווכח על כך. אני לא אומר שהאשה השיגה הכל, אך איש כבר אינו מתווכח על נכונות הרעיונות. כבר לא צריך יותר את התפקיד של מפלס ררך.

ההונגרי, שייקרא פפריקה. חוץ מזה, למרות הכל, אנשים עדיין ממשיכים לנסוע לאירופה, אז ערכתי את מדריכי-הנסיעות שלי. עשיתי סדר בניירות ואני רוצה לכתוב ספר על רשות-השירות, שייקרא חמש שנים בפיתה.

● **חמש שנים בסיתה?**

כן, חמש שנים בפיתה. כשהייתי מנכ"ל רשות-השירות, לא היה לי אף פעם זמן ללכת לאכול, אז תמיד הביאו לי משהו בפיתה, כדי שלא אבזבז זמן. פרט לכך, אני נפגש עם עשרות חברי מערכת תל-אביב של מעריב.

● **למה אתה נפגש אותם?**
כי אני חוזר לעבוד במעריב, ומחדש את המגעים בצורה הכי חברתית.

"לכל אדם יש נקודה של חשבון-נפש. הנקודה המאוד-מאוד אישית שלי באה ביום שבו יהודי נכנס למאפייה בשכם והרג ילדה בשם עיישה, שישבה ליד אבא שלה על שרפרף. באותו יום הקזקים של ריבנוי-של-עולם"

● **אתה חוזר לתפקיד עריכה?**
בהתחלה אכתוב טור פוליטי. פעמיים שלוש בשבוע, ואחר-כך נראה.

● **אינך רוצה לחזור לעמדה שהייתה לך ב"מעריב" לפני שעברת לרשות-השירות?**

התפקיד שהיה לי אז, ראש מזכירות-המע"ר, רכת. לא קיים במינה הנוכחי של העיתון. אני מניח שיימצא לי תפקיד, שמצד אחד נחוץ לעיתון, ומצד שני הולם את כישורי. כרגע אני מאוד מעוניין לכתוב, כי בתוקף תפקידי הממלכתי לא יכולתי להביע את דעתי על המתרחש ומאד בא לי לאמר מה אני חושב.

● **ובא לך לחזור ולהתחיל מההתי-חלה?**

ביחד עם רות סירקיס. מעדכן את מדריכי-הנסיעות שלו. אוסף קיטעי יומנים ומתעתד לכתוב ספר על רשות-השירות. הוא מבלה שעות ארוכות ביום בבית-הקפה שב"בית-הסופר", לא בזה שב-בית סוקולוב, שם הוא נפגש עם עמיתים וחברים.

אשתו, הסיפורת שולמית לפיד, שסיפרה המצויין. גיא אוני" נמכר בחמש מהדורות. השלימה זה עתה ספר חדש בשם "החרס הנשבר". בביתם שברחוב לסל בתל-אביב שני חדרי-עבודה. שלו עמוס בספרים, בקריקטורות ובתמונות. בנו, יאיר, הולך בדרוכו ומשרת ככתב ב"במחנה".

טומי לפיד לא מאבד את חוש-ההומור שלו. גם כשאני שואלת אותו על הטלוויזיה, על מה שהיה בה ועל מה שנשאר ממנה אחרי שעזב את תפקידו. הוא אומר לי: "ושכחת לשאול אותי על ניקוי-ראש". אנחנו ממשיכים בעניינים אחרים והוא שוב חוזר ואומר לי: "ושכחת לשאול אותי על ניקוי-ראש".

הוא מגדיר את עצמו כליברל אירופי מתון. הוא מדבר על שוויון-זכויות ואני נוטה להאמין לו עד שאני נזכרת, כי הוא היה האיש שנתן את ההוראה שלא לראיין יותר ראשי-ערים בגדה. הוא זרק את ירון לונדון מהנחית הערבים של תחילת מילחמת לבנון מפני שהישווה את ילדי ה"אר.פי.ג'י" לילד היהודי המרים ידיים מגטו ורשה. מצד שני, הוא מספר לי כי חשבון-הנפש שלו עם עצמו נעשה ברגע שבו נכנס אותו יהודי לתנות בשכם והרג את הילדה עיישה, שישבה על שרפרף לצד אביה.

אני שואלת אותו: "אם ירון לונדון היה משווה את הילד מגטו ורשה לילדה משכם, האם גם אז היית מדיח אותו?" הוא עונה לי: "זה כבר סיפור אחר, ובכל זאת איך אפנית להשוות. אי-אפשר להשוות את השואה לשום דבר". ואני נוטה לקבל שאדם כמוהו שעבר כילד את השואה בהונגריה, אינו משווה את השואה לשום דבר.

ואז מזכיר משהו כי טומי לפיד המתנגד לולגארציצה של השואה, הוא האיש שהישווה את הרוני של אודי אדיב, שני חברי קיבוץ גן-שמואל, להרוני של אדולף אייכמן.

יש בו בטומי לפיד גם מזה וגם מזה: מצד אחד ליברל שלחם כשהיה עורך ירחון הנשים "את" לשוויון-זכויות מלא לנשים, כשהוא מאמין בלב ונפש כי הן זכאיות לשוויון. מצד שני, שמרן מאין כמוהו בכל הנוגע לארץ-ישראל. בכל הנוגע לדעותיו הפוליטיות. מצד אחד הומני בצורה בלתי רגילה, כשהוא מדבר על רצח הילדה משכם, ומצד שני קיצוני בצורה בלתי רגילה כשמדובר בראיון ראשי-הערים ומעצבי דעת-הקהל בגדה.

לפיד בין דוש וקישון
המאפיה ההונגרית

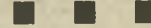
זה לא להתחיל מההתחלה. גם בעבר, הכתיבה הפובליציסטית תמיד הייתה הג'וב העיקרי שלי.

● **אבל בתפקידך הקודם ב"מעריב" היית ממועצבי המדיניות של העיתון.**

מה שאני רוצה זה לחזור ולכתוב לעיתון לפחות בשלב ראשון. אני איש כותב, וזה חסר לי מאוד.

● **האם זה נכון כי יש לך בעיות עם "מעריב" וישלא מוצאים לך שם מיישרה?**

טומי לפיד עזב את רשות-השירות מאו"כ זב. הוא רצה להמשיך הלאה, אך לא נתנו לו. כעת הוא מנסה להשתלב מחדש בעיתונות "מעריב". יש אומרים כי גם שם לא נותנים לו.

● **מר לפיד מה אתה עושה כיום?**
תמיד חלמתי לכתוב ספר כישול, אז הנה, סיימנו רות סירקיס ואני, את כתיבת ספר הבישול

"בני' ובין צוקרמן היו חילוקי-דעות על חלוקת סמכויות"

התבסס תמיד על העובדה שדמוקרטיה היא שילטון הרוב. עכשיו, כאשר גם הימין הפך מאמין גדול שהרוב מבטא דמוקרטיה, השמאל חושב שהרוב פחות חשוב ויותר חשוב עניין חופש הביטוי וחופש הפעולה. אני מאמין ששילטון